

Підсумовуючи вищезазначене, слід зауважити, що об'єктивізація презумпції невинуватості є позитивним кроком на шляху до усунення існуючих в правозастосовчій діяльності суперечностей в трактуванні сфери дії принципу презумпції невинуватості та не менш суттєвим кроком на шляху до забезпечення ефективного захисту «доброго імені» особи до встановлення її вини компетентним органом.

*Маковецький Андрій Миколайович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Невід'ємною економічною основою місцевого самоврядування є комунальна власність, особлива, самостійна форма власності, яка поєднує у собі декілька елементів, одним із яких є об'єкти власності. Потрібно чітко розмежовувати об'єкти права комунальної власності від інших форм власності, що має особливе значення для реалізації права комунальної власності. Крім того всі об'єкти потребують окремої класифікації та визначення з метою їх ефективного практичного використання та управління ними. Досліджуючи особливості об'єктів правовідносин у сфері управління комунальною власністю не слід забувати про специфіку їх правового режиму.

Відповідно до чинного законодавства права власника від імені територіальної громади здійснюють органи місцевого самоврядування та їх структури. Належність територіальній громаді на праві власності є спільною рисою усіх видів комунальної власності, попри різні правові режими, що зумовлені функціональним призначенням.

Склад об'єктів комунальної власності формується органами місцевого самоврядування, на засіданнях відповідних рад затверджується перелік майна, яке належить до комунальної власності. Набувати право комунальної власності територіальні громади можуть такими способами: передача територіальним громадам комунальної власності з державної власності; створення майна за рахунок коштів місцевих бюджетів, а також інших ресурсів. Органи місцевого самоврядування наділяються правом визначати перелік об'єктів, майна, яке входить до складу комунальної власності, при цьому їх рішення можуть бути оскаржені в судовому порядку.[1, с.131].

На думку Музики Л.А., залежно від цільового призначення все комунальне майно можна поділити на такі основні категорії: майно, що забезпечує діяльність безпосередньо територіальної громади села, селища, міста, району в місті; майно, що забезпечує діяльність органів місцевого самоуправління (відповідні ради, їх виконавчі комітети тощо); майно, що утворене внаслідок рішення рад відповідних рівнів про його об'єднання (спільна власність територіальних громад); майно, що закріплені за відповідними підприємствами, установами, організаціями як самостійними юридичними особами [2, с. 38-40].

Через те що члени громади організаційно не сформовані в якусь конкретну управлінську структуру, вони не можуть безпосередньо розпоряджатися майном, яке належить територіальній громаді. У зв'язку з цим їм потрібно формувати відповідні органи, які б забезпечували в межах адміністративно-територіальних одиниць – села, селища або міста управління об'єктами комунальної власності [3, с. 41-42]. Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [4] представниками територіальної громади є органи місцевого самоврядування, які здійснюють управління комунальною власністю. Тому, за своєю суттю комунальна власність є унікальною, бо володіють та користуються нею члени територіальної громади, а розпоряджаються її представницькі структури – органи місцевого самоврядування, яким делеговані права територіальної громади.

Особливістю об'єктів комунальної власності є в те, що вони призначені виконувати роль забезпечення різноманітних потреб мешканців територіальної громади, і залежно від виду потреб, які забезпечує той чи інший об'єкт комунальної власності, залежать функції управління такою власністю. Управлінська діяльність проявляється через здійснення різного роду взаємопов'язаних управлінських функцій, об'єктивно необхідних для забезпечення об'єкта управління [3, с. 43-44].

Найважливішою властивістю об'єктів комунальної власності є їх спрямування на задоволення інтересів територіальної громади, спільні інтереси на районному та обласному рівнях, інтереси спільноти, що проживає в певному мікрорайоні і навіть окремих членів територіальної громади.

Об'єкти комунальної власності з позиції права та економічної теорії потрібно розглядати як блага, що територіальна громада використовує у своїй життєдіяльності, по суті, первинні майнові цінності (самоцінності). Майно, що перебуває в комунальній власності, складає сукупність усіх належних територіальній громаді речей, чи окрему річ, чи майнову цінність [5, с. 108].

Розглядаючи питання об'єктів комунальної власності слід звернути увагу на те, що багато науковців, досліджуючи управлінські правовідносини з приводу комунальної власності, пропонують визначити не тільки критерії об'єктів комунальної власності, а й критерії класифікації об'єктів комунальної власності.

Відповідно до цивільного законодавства об'єкти комунальної власності можна поділити на: нерухомі та рухомі; подільні та неподільні; об'єкти, визначені індивідуальними або родовими ознаками; споживні й неспоживні; серед таких об'єктів є головні речі і їх приналежності, складні речі. Крім того, особливими об'єктами комунальної власності є тварини, валютні цінності, цінні папери, об'єкти права інтелектуальної власності. Проведене опитування серед керівників органів місцевого самоврядування свідчить проте, що найголовнішим ресурсом стратегічного розвитку в сучасній практиці господарювання є фінансові ресурси, на другому місці – рухоме та нерухоме майно, на третьому – природні ресурси; абсолютно ніякої цінності не мають в очах практиків нематеріальні активи.

Перелік об'єктів, що можуть перебувати виключно в комунальній власності відповідно до чинного законодавства, досить обмежений. Виключно територіальним громадам належить право власності на земельні ділянки, де розташовані місця поховання, а також на об'єкти, розташовані на території місць поховання (крім надмогильних споруд і склепів тощо) [5].

Проаналізувавши поняття та види об'єктів комунальної власності та об'єктів управління комунальною власністю, можна дійти висновку про наявність певної специфіки комунальної власності, яка полягає в тому, що об'єкти комунальної власності мають особливий цільовий характер, тому що слугують інструментом вирішення основних завдань місцевого значення, таких як задоволення житлово-комунальних, соціально-культурних, побутових та інших потреб населення територіальної громади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Право комунальної власності: сучасний погляд та перспективи розвитку: монографія / під заг. ред. В.А. Устименка. Донецьк: Юго-Восток, 2013. 524 с.
2. Музыка Л.А. Деякі питання правового режиму об'єктів права комунальної власності. Підприємництво, господарство і право. 2002. № 12. С. 38-40.
3. Денчук Р.О. Адміністративно-правова охорона комунальної власності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2006. 188 с.
4. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 року. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
5. Про право власності на окремі види майна: постанова Верховної Ради України від 17.06. 1992 року. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 35. Ст. 517